

Vervolg Nieuw-West Airport Express: Werk-en-de-Luchthaven

1. *Inleiding*

Een aantal jaar geleden is er sprake geweest van een toename van het aantal klachten van geluidsoverlast door vliegtuigen in Amsterdam Nieuw West. Dit was o.a. te verklaren door gewijzigde vliegroutes. De positieve bijdrage die Schiphol kan leveren aan de problematiek in Nieuw West, zoals de hoge werkloosheid, is nauwelijks bekend. De uitdaging was dan ook dat de inwoners naast de lasten, ook de lusten van de nabijheid van Schiphol, zoals de werkgelegenheid, inzien.

2. *Project Nieuw West Airport Express*

Eind 2013 is door Luchtvaart College Schiphol (LCS - thans Luchtvaart Community Schiphol) een aanvraag bij de provincie ingediend voor subsidie voor het project Nieuw West Airport Express. Het project is een gezamenlijk initiatief van Luchtvaart Community Schiphol, stadsdeel Nieuw-West en de provincie.

De reden om die extra inzet te plegen voor het stadsdeel Nieuw West komt voort uit de toename van het aantal klachten van geluidsoverlast door vliegtuigen in Nieuw West. De positieve bijdrage die Schiphol kan leveren in het zoeken naar oplossingen voor deze problematiek in Nieuw West, zoals de hoge werkloosheid, wordt nauwelijks erkent. Veelal is bij mensen onbekend welke bedrijven op Schiphol actief zijn, wat het werk inhoudt en welke banen er zijn. Daardoor is het voor bedrijven ook moeilijk om mensen met de juiste kwalificaties te vinden. De bedrijven op Schiphol hebben met Nieuw West een groot arbeidspotentieel in de buurt; met dit project wordt een gezamenlijke inspanning gedaan om het arbeidspotentieel in Nieuw West te matchen aan de vraag naar arbeid op Schiphol. Mensen uit stadsdeel Nieuw West maken daarbij kennis met de (verborgen) beroepen op de luchthaven en worden klaargestoomd voor de arbeidsmarkt via trainingen.

De provincie heeft voor het project een subsidie verleend van € 200.000. De uitvoering van het project was in handen van Luchtvaart Community Schiphol en het Nieuw-West. In 2014 is gestart met het project.

Voor de werkzaamheden die Nieuw West voor haar rekening nam, is StartPunt Nieuw West ingezet. Het StartPunt is een 'winkel' waar werkzoekenden terecht kunnen voor vragen, advies, hulp, cursussen, projecten. Het stadsdeel beoogt hiermee de kansen van werkzoekenden te verbeteren. Er wordt nauwe samenwerking gezocht met het bedrijfsleven, in en buiten het stadsdeel. Daarbij wordt gekeken naar kansrijke situaties: waar is personeelsschaarste en kunnen we hierin een rol spelen? Het stadsdeel heeft voor de verbetering van de leefbaarheid er alle baat bij om (langdurige) werkloosheid te bestrijden en heeft hier diverse successen mee geboekt. De laagdrempeligheid van StartPunt biedt perspectief voor de werving van kandidaten voor Nieuw-West Airport Express. StartPunt kreeg de beschikking over een kracht die zich volledig kon richten op het promoten van het project en het werven en selecteren van kandidaten.

Luchtvaart Community Schiphol heeft intensieve contacten met het bedrijfsleven op en rond de luchthaven. Net als StartPunt is het Luchtvaart Community geen uitzend- of arbeidsbureau (en ook géén school) maar is het een netwerk voor bedrijven uit verschillende sectoren. Mobiliteitsvraagstukken voor huidig personeel, en kwantitatieve/ kwalitatieve vraag voor toekomstig personeel staan centraal in de dagelijkse werkzaamheden.

Kandidaat-deelnemers van het project kregen een door Luchtvaart Community Schiphol ontwikkeld oriëntatieprogramma genaamd 'Airport Experience' waarbij kennis gemaakt werd met de activiteiten op Schiphol. Daarnaast zijn kandidaten persoonlijk begeleid bij de ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden. Waar noodzakelijk om aan de slag te gaan bij een bepaald bedrijf, is een specifieke training aangeboden. Aangezien Engels de voertaal in de luchtvaart is en in veel functieprofielen op Schiphol eisen worden gesteld aan vaardigheden Engels, is een aantal trainingen Engels aangeboden.

Na de 1,5 jaar dat het eerste project Nieuw West Airport Express heeft gelopen zijn van de 146 mensen die geïnteresseerd waren in het project 92 deelnemers aan het werk gekomen of volgden een opleiding, 20 mensen is door het Startpunt van Nieuw West een alternatief – buiten de luchthaven - aangeboden en 24 mensen waren toen nog op zoek naar een baan. De conclusie is dan ook dat de aanpak van het project heeft gewerkt.

Het project is na de afronding in juni 2015 geëvalueerd. In de evaluatie is het volgende naar voren gekomen:

- Deelnemers hebben geleerd om gericht naar werk , dat bij hun ervaring, interesse en vaardigheden past, op zoek te gaan.
- Deelnemers worden ook actief onder de aandacht gebracht van bedrijven die geen vacatures hebben, bijvoorbeeld omdat zij waarschijnlijk goed zouden passen in de bedrijfscultuur.
- Deelnemers hebben zich ingespannen om zich ook te oriënteren op sectoren waar zij voorheen niet aan hebben gedacht of die een negatief imago hebben.
- Er is veel tijd nodig om deelnemers 'arbeidsfit' te maken door middel van training van persoonlijke/sociale vaardigheden.
- Er is veel tijd nodig om deelnemers terdege voor te bereiden op sollicitatieprocedures en op nazorg na indiensttreding..

In het coalitieakkoord Ruimte voor Groei heeft het college zich uitgesproken voor een vervolg van het project Nieuw-West Airport Express.

3. Project Nieuw West Airport Express 2.0

Eind 2015 heeft de provincie nogmaals € 200.000 subsidie verleend voor het project Nieuw West Airport Express 2.0. In dit project is de succesvolle samenwerking tussen Nieuw West, Luchtvaart Community Schiphol en de provincie Noord-Holland voortgezet. Bij de opzet van het vervolg is gebruik gemaakt van de ervaringen van het eerste project.

In het eerste project is duidelijk geworden dat het matchen van mensen en baan/opleiding veel tijd kost en een individuele aanpak vraagt. Daarom is in dit project meer tijd in geraamd voor persoonlijke begeleiding van de deelnemers, en minder voor algemene trainingen en opleidingen over luchtvaartprocessen. Gedurende de gehele looptijd van het traject zijn inspanningen verricht om de verbinding met de bedrijven actueel te houden.

Dat deze aanpak succesvol is blijkt uit het feit dat 134 mensen aan een baan zijn geholpen.

De provincie heeft bij de subsidieverlening voor dit project een 3-tal voorwaarden gesteld, te weten:

- De kennis opgedaan met het project moet ook ingezet worden voor andere wijken/plaatsen
- De kennis moet onderdeel worden van de reguliere werkzaamheden.
- Voor 1 januari 2017 duidelijkheid geven over reguliere financiering van vervolgtrajecten na deze subsidieperiode, door de betrokken partijen (bedrijven en gemeenten) in de regio.

Deze voorwaarden zijn mede de basis voor een eventueel vervolg van Nieuw-West Airport Express.

4. Programma Werk-en-de luchthaven

Via de twee projecten Nieuw West Airport Express hebben 92 resp. 134 deelnemers hun weg gevonden naar werk op de luchthaven maar ook daarbuiten. Ook de succesvolle plaatsingen buiten Schiphol worden meegeteld. Hoewel deze niet direct waarde toevoegen aan de luchthaven, zijn de personen om wie het gaat geactiveerd, hebben waarde aan hun eigen cv toegevoegd en een zinvolle bestemming elders gevonden. Niet alle deelnemers passen in de luchthavenprocessen: onregelmatige diensten, reistijd, vitaliteit en flexibele contracten zijn voor deelnemers belangrijke factoren om te kiezen voor een baan op of buiten Schiphol. (zie ook bijlage: Evaluatie Nieuw-West Airport Express door Luchtvaart Community Schiphol)

Door Luchtvaart Community Schiphol is gekeken op welke wijze een vervolg kan worden gegeven aan de succesvolle projecten van Nieuw West Airport Express. Daarbij is gekeken welke aanknopingspunten voor innovatieve projecten om de arbeidsmarkt van de luchthaven duurzaam te versterken, de leerervaringen van de twee trajecten Nieuw-West Airport Express bieden. De voorwaarde zoals die is opgenomen in de subsidiebeschikking van de provincie om de kennis en ervaringen van de projecten in te zetten voor andere gebieden dan alleen Amsterdam Nieuw West is daarbij meegenomen.

Het vervolg van Nieuw West Airport Express richt zich op verschillende velden. De bedrijven op en rond de luchthaven hebben behoefte aan voldoende personeel dat optimaal gekwalificeerd is om werkzaamheden veilig, duurzaam en met plezier uit te voeren. Aangezien er in de omgeving mensen zijn die aan de zijlijn van de arbeidsmarkt staan zijn zij een interessante groep om in te zetten in het arbeidsproces. Bij een vervolg wordt niet meer uitgegaan van een project maar van een programma met specifieke doelgroepen. Daarbij kan worden gedacht aan:

- Jongeren
- Werkzoekenden 50 plussers met ervaring
- Een groep van heterogene samenstelling in leeftijd, ervaring en opleiding
- Groep vanaf 40 jaar met werkervaring en goede kennis van de Nederlandse taal

Doel van dit programma wordt om deze groepen aan werk te helpen zonder dat daarbij vooraf een streef aantal wordt genoemd.

De match tussen werkzoekenden en medewerkerszoekenden komt niet vanzelf tot stand. Op basis van het opgestelde Schipholprofiel informeert, interesseert en werft StartPunt Nieuw West mensen die mogelijk geschikt zijn om vacatures (zichtbaar en onzichtbaar) te vervullen. Luchtvaart Community Schiphol en haar netwerk zullen deze mensen vertrouwd maken met de luchthaven: hoe verlopen luchthavenprocessen, welke functies zijn er, welke openingen zijn er en wat is er nodig om succesvol aan de slag te gaan op de luchthaven?

Hoewel er binnen het programma verschillende projecten worden opgenomen, zal de werkwijze, die inmiddels twee keer tot succes heeft geleid ook hier worden gebruikt. De structuur ziet er als volgt uit:

Fasen	Toelichting
Informereren, interesseren, werven	StartPunt en mogelijk andere overheidsorganisaties. De potentiële deelnemers worden geïdentificeerd en met hen worden gesprekken gevoerd. Als zij in het Schipholprofiel passen, worden ze voorgedragen aan LCS.

Intake, screening	LCS voert intakegesprekken, en zal een screening aanvragen (onder voorbehoud van nieuwe regelgeving).
Oriëntatie	LCS organiseert een periode met oriëntaties op de luchthaven maar ook persoonlijke oriëntaties. Hierin wordt geïdentificeerd wat de deelnemers nodig hebben om arbeidsfit te worden. In de oriëntatiefase is een belangrijke rol weg gelegd voor bedrijven en instanties op en buiten de luchthaven.
Training	Er wordt een trainingsprogramma op maat gemaakt en naar behoefte. Hiermee worden de deelnemers arbeidsfit.
Werk	De deelnemers krijgen handreikingen om te solliciteren en worden hierin begeleid.
Coaching	Wanneer deelnemers aan het werk zijn wordt nazorg geboden, in het bijzonder voor mensen die niet (meer) vertrouwd zijn voor het arbeidsproces.
Evaluatie	Terugkoppeling over het verloop van het traject wordt gevraagd van betrokken partijen en deelnemers.
Rapportage, communicatie	De samenwerkende partners PNH, StartPunt en LCS hebben regulier overleg over voortgang van projecten. In de projectplannen wordt opgenomen hoe de rapportage wordt georganiseerd en welke communicatie zal worden ingezet om externe partijen te informeren.

Werkingsgebied: De projecten staan in principe open voor alle geïnteresseerde werkzoekenden uit de provincie Noord-Holland. Wel wordt rekening gehouden met eisen van bedrijven op de luchthaven ten aanzien van reisafstand woon/werkverkeer. Belangstellenden worden hier vroegtijdig over geïnformeerd.

Voor een vervolg wordt ingezet op de volgende gemeenten:

- Amsterdam – alle stadsdelen
- Haarlemmermeer
- Zaanstad
- Aalsmeer
- Amstelveen
- Uithoorn
- IJmond: Velsen, Beverwijk, Heemskerk
- Haarlem

Deze gemeenten liggen allen op een afstand van Schiphol die ook in principe voor werknemers bereikbaar is.

Partners: Investerings in-kind door bedrijven en instanties zijn al toegezegd. StartPunt Nieuw-West maakt menskracht vrij om de werving van potentiële deelnemers uit te voeren. Bekeken wordt of het mogelijk is de kennis die nu aanwezig is bij het StartPunt Nieuw West vanuit de projecten Nieuw West airport Express in te schakelen voor het nieuwe programma Werk-en-de-luchthaven. Deze kennis is van essentieel belang gebleken voor het succes van Nieuw West airport Express. Deze kennis en expertise wordt dan gebruikt in bestaande of nieuw op te zetten loketten voor werkgelegenheidsprojecten/-activiteiten in de deelnemende gemeenten. Gemeenten die daarvan gebruik willen maken betalen dan voor de inzet van de functionaris van StartPunt Nieuw West.

Het programma Werk-en-de-luchthaven vraagt om een goede samenwerking tussen gemeenten, Luchtvaart Community Schiphol, het StartPunt Nieuw West en provincie.

Tijdens de uitvoering van het project wordt gezien op welke wijze de ervaringen van Luchtvaart Community Schiphol kunnen worden gedeeld met andere instanties die zich bezig houden met arbeidsmarkt en onderwijs in Noord-Holland. Luchtvaart Community Schiphol richt zich op de werkgelegenheid op Schiphol. Uitdaging wordt om de kennis en ervaring ten dienste van andere bedrijfstakken en delen van Noord-Holland te brengen.

5. *Voorstel*

De resultaten van de twee projecten die zijn uitgevoerd hebben laten zien dat de aanpak van Luchtvaart Community Schiphol en Nieuw West werkt. Mede door de provinciale bijdrage van € 400.000 zijn de afgelopen 4 jaar een paar honderd mensen geholpen om de weg te vinden op de arbeidsmarkt.

Luchtvaart Community Schiphol heeft samen met het StartPunt en de deelnemende bedrijven een voorstel voor een vervolg gemaakt. Voor de uitvoering van dit voorstel is een subsidie van de provincie noodzakelijk.

Van de provincie Noord-Holland is een financiële bijdrage gevraagd om tot uitvoering over te kunnen gaan. Uitgaande van 4 groepen met in totaal 100 deelnemers in een periode van januari 2018 tot maart 2019 wordt een bijdrage van € 248.000 gevraagd.

Op basis van de resultaten van de twee projecten die zijn uitgevoerd wordt een subsidie beschikbaar gesteld van € 200.000.

6. *Cross-over met Arbeidsmarkt en Onderwijs*

De werkwijze en de aanpak van de projecten Nieuw West Airport Express zijn zeer succesvol gebleken, ook en met name op het terrein van arbeidsmarkt en onderwijs. (Onderwijs in de zin van 'Leven Lang Leren'). Deze componenten kunnen nog meer worden uitgelicht en benadrukt in de doorontwikkeling van Werk-en-de-luchthaven. De inzet voor de korte termijn (twee jaar) is gericht op de werkgelegenheid op Schiphol. Streven is om op de langere termijn de werkwijze waar nu goede ervaringen mee zijn opgedaan ook elders in Noord-Holland toe te passen. Daarbij kan o.a. gedacht worden aan de haven van Amsterdam of de kop van Noord-Holland.

Hiervoor zal de provincie samen met Luchtvaart Community Schiphol de mogelijkheden verkennen voor versteviging, aansluiting en stimulering van de samenwerking tussen de al bestaande 'loketten' in de regio: het Werkgeversservicepunt, Servicepunt Techniek en Het House of Skills.

Tevens willen we in deze aansluiting en samenwerking onderwerpen als 'inclusieve arbeidsmarkt', '50 plus in de technieksector' en 'social return' meenemen en inbedden, en hierin de ervaring en werkwijze van Luchtvaart Community Schiphol als leidraad nemen.